

Posudek vedoucí diplomové práce Markéty Hladké *Prostor a postavy v románu Zelený dům (La Casa Verde)*

Peruánský autor Mario Vargas Llosa (1936), nositel Nobelovy ceny za literaturu a jediný žijící představitel hispanoamerického boomu, patří v českém prostředí k nejznámějším spisovatelům Hispánské Ameriky (i díky množství a kvalitě překladů) a není tedy překvapující, že především jeho románová tvorba je často předmětem studentských prací. Vargas Llosa je autorem mnoha variant románu (detektivní r., román o diktatuře, humoristický r. aj.), v 60. a 70. letech 20. stol. přišel s odvážnými narativními experimenty a je stále břitkým kritikem různých neduhů moderní společnosti, především v rodném Peru (machismus, marginalizace indiánů apod.).

Markéta Hladká se rozhodla soustředit na jeden román (autorův druhý), který řada kritiků považuje za jeho mistrovské dílo: *La casa verde / Zelený dům* (1966). Vargas Llosa předložil čtenářům složitě literární bludiště, v němž dlouho bloudí, aniž by jasně věděli, o jaké postavě právě čtou a v jaké časové rovině se pohybují, dokud se v závěr vše nepropojí a neobjasní. Je tedy zřejmé, že se jedná o dílo jako stvořené pro různé analýzy, studie a interpretace. Oceňuji, že autorka diplomové práce si od počátku jasně zvolila směr, kterým se chce ubírat: zajímají ji postavy a prostor a je si vědoma, že jedno s druhým úzce souvisí a je v neustálém dialogu. Zatímco u prostoru bylo více méně jasné, kterými dvěma místy se bude zabývat, postav je v románu mnoho, a proto si musela vymezit korpus, v němž zkombinovala mužské a ženské postavy, které jsou nejen pro románový děj, ale i pro výstavbu textu zásadní.

Struktura práce je tradiční, po úvodní kontextové kapitole M. Hladká přechází k analýze zmíněných dvou oblastí. Kladně hodnotím, že úvod je opravdu stručný, ale výstižný (krátce představuje autora, tzv. boom, zmiňuje snahu Vargase Llosy vytvořit „totální román“ a hlavní lit. experimenty v *Zeleném domě*). A trefně poznamenává, že v románu silně rezonuje tradiční téma hispanoamerické literatury: dichotomie civilizace-barbarství, které je zde silně problematizováno, protože „obě polohy jsou spíš v nitru každé z postav“ (s. 1). Navíc autorce v celé práci slouží jako klíčový prvek propojující problematiku postav a prostoru.

Otázka, kdo je civilizovaný a kdo barbar, se vine celou prací jako červená nit. A odpověď není jednoduchá, protože Markétě Hladké se daří vykreslit románové hrdiny Vargase Llosy jako mnohvrstevnaté a nejednoznačné – stejně jako jejich jména.

Obsáhlá kapitola věnovaná prostoru se věnuje pralesi a městu Piura. M. Hladká neopomíná autobiografické prvky ani literární tradici (např. Rivera a jeho román *Vír*) a upozorňuje na to, že postavy se v závislosti na prostředí výrazně v románu proměňují – v pralesi a ve městě vyplouvají na povrch jiné charakteristické rysy. Ukazuje, že oba prostory ale spojuje výrazný machismus (ženy jako předměty) či pokrytecké lpění na konvencích či hodnotách.

Analýza postav je detailní, vhodně doplněná citacemi z románu. Největší pozornost autorka věnuje Bonifacii, v níž se vlastně stýkají oba prostory a propojují veškeré podstatné motivy. V románu pralesa je typická iniciační cesta hrdiny do pralesa (o tom se Hladká zmiňuje také,

s. 12), u Bonifacie je ovšem klíčová její cesta z pralesa, která je – jak práce ukazuje – cestou lidské degradace.

Analýzu prostoru i postav považuji v obecné rovině za zdařilou, byť je někdy spíše popisná a chybí hlubší reflexe a propojení mezi jednotlivými myšlenkami.

Kvalitu práce bohužel snižují určité stylistické a jazykové nedostatky: často chybí interpunkce nebo je naopak nadbytečná (např. „Vargas Llosa si z expedice přivezl...“, s. 51), objevují se neobratné formulace a chybné překlady (s. 11, pozn. pod čarou 33: „Prales, který vzbuzuje zároveň úctu a strach.“). Za omyl považuji záměnu taškářka / kapsářka – taškářka odkazuje opravdu k žertu, šprýmu... stejně jako Chunga.

Diplomová práce Markéty Hladké ale určitě přináší zajímavé podněty, splňuje požadavky kladené na tento typ závěrečných prací, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

Praha, 23. 8. 2023

Mgr. Dora Poláková, Ph.D.